

Een Spaanse Epelsa uitgifte

door Hens Wolf

Rond het jaar 2000 gaf de Spaanse PTT (*Correos*) regelmatig automaatzegels uit met fraaie afbeeldingen van veelsoortige onderwerpen als oude auto's, motoren, schilderijen, landschappen, bekende Spanjaarden, etc. Ze komen uit loketfrankeermachines, die worden bediend door postmedewerkers in alle Spaanse postkantoren (*afb.0*).

Eén van die motieven was ook een gestyleerde weergave van Spanje, uitgekomen in juni 2001, precies 20 jaar geleden dus. Er zijn er miljoenen van uitgegeven. Ik heb eens een aantal van die zegels naast elkaar gelegd en kwam tot soms aardige ontdekkingen.

Om te beginnen waren er twee soorten automaten in bedrijf, waarvan de opdruk onderling afweek. De Epelsa automaat printte de waarde met slanke sterren en cijfers, aanvankelijk met de opdruk in peseta's. De afkorting PTS werd laag en hoog gedrukt. Er waren vier, vijf of zes posities beschikbaar voor de waarde (*afb.1*).

Afb. 1

De tweede automaat stond bekend als Mobba. Die printte dikke sterren en cijfers (vier posities). PTS komt alleen op de onderlijn voor (*afb.2*).

Afb.2

Vanaf 1 januari 2002 was de opdruk met het €-teken. Deze stroken komen voor met drie en vier posities voor de komma (*afb.3*).

Afb.3

Het komt nu en dan voor dat de hele opdruk naar rechts is verschoven. Dan kan het €-teken helemaal buiten beeld vallen (*afb.4*).

`` Afb.4

Links onder het midden staat een automaatnummer, meestal met vier cijfers. Een uitzonderlijk hoog nummer is 64511. Er kwamen echter ook zegels voor zonder automaatnummer (*afb.5*).

Afb.5

Bijzonderheden

Ik merkte blauwe punten op, één rechts naast ESPAÑA en één in de tweede A (*afb.6*).

Afb.6

eenmaligs
(€0,53)

Aanvankelijk dacht ik dat dit iets was, maar na een tariefsverhoging trof ik op de bovenste zegel van een ongebruikte strip van twee zegels

dezelfde blauwe punten aan (*afb.7*).

Afb.7

De verschoven blauwe rand rond ESPAÑA geeft aan dat de zegels in ten minste twee drukprocessen werden gedrukt: de rode letters en de blauwe rand zijn niet tegelijk aangebracht (*afb.8*).

Afb.8

Op sommige zegels is de afbeelding niet in het midden van het zegelpapier terecht gekomen. Op de eerste zegel is de afstand tussen bovenrand en C O R R E O S breed en op de tweede zegel smal (*afb.9*).

Afb.9

Eenmaal zag ik een zegel met grotendeels weggevallen druk CORREOS aan de bovenzijde (*afb.10*). De inkt is in een heel dunne laag aangebracht. Bij sommige streken is die laag losgekomen van het papier. De inkt is dan niet voldoende gehecht aan het papier. Mijns inziens komt het niet door de invloed van water.

Afb.10

Links onder is op alle zegels het nummer van de automaat gedrukt. Op verreweg de meeste zegels blijft het daarbij. Echter, op een deel van de zegels is de datum van afgifte meegeprint. Ook komen er regelmatig zegels met plaatsnaam voor, alsook met datum + plaatsnaam (*afb.11*).

Afb.11

Zegels met opdruk CONTROL CALIDAD (letterlijk: kwaliteitscontrole) komen regelmatig voor in diverse lettertypen. Het lijkt op een standaardinstelling, die door de installateur van de automaat moet worden uitgeschakeld of vervangen door de plaatsnaam van het postkantoor (*afb.12*).

Afb.12

Zegels met tentoonstellingsopdruk en datum (Exfilnucol 2004 in Onda) komen uit een automaat die bij die gelegenheid is ingezet, meestal maar 1-3 dagen (*afb.13*).

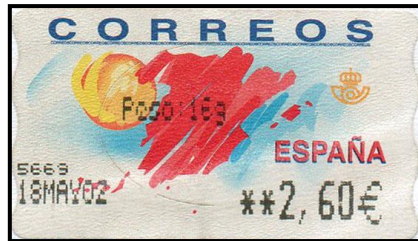
Afb.13

Enigszins bijzonder is de opdruk van de plaatsnaam in wat ik noem ‘Braille’-puntjes. Dit is waarschijnlijk het gevolg van een processorstoring (*afb.14*).

Afb.14

In het programma bestond de mogelijkheid om het gewicht mee te printen op de zegel, niet alleen bij pakketten, maar ook op brieven en ansichtkaarten. In dit geval is de opdruk 'Peso: 16 g' (= gewicht: 16 gram) (afb.15).

Afb.15

Bij de posthoorn rechts doen zich kleurverschillen voor: geel en oranje (afb.16).

Afb.16

Kleurverschillen komen ook voor in de provincie Catalonië, de uitloper rechts boven. Die zijn ontstaan doordat er van deze zegel verschillende oplagen zijn gedrukt. De kleuren zijn rood, rozerood, roze en oranje (afb.17).

Afb.17

De tekst werd middels thermodruk (inbranden) op de zegels aangebracht, maar tot een bepaalde temperatuur. Verbrande zegels kwamen voor als gevolg van oververhitting van het printmechanisme in de automaat. Deze zegels werden gewoon gebruikt en zijn nu en dan op post uit Spanje te vinden (*afb.18*).

Afb.18

Afgaande op de Michel catalogus is er sprake van drie oplagen van de *Turismo*-uitgifte. Bij de eerste werd de afbeelding in offsetdruk op de strook aangebracht. De druk is in puntjes (*afb.19*).

Afb.19

Bij de tweede oplage werd het beeld in raster op de stroken gedrukt (*afb.20*).

Afb.20

Bij de derde oplage is op het zegelbeeld het embleem van Correos in fosfor aan de onderzijde op de stroken aangebracht (*afb.21*).

Afb.21

We vinden CORREOS bovendien terug in microschrijf vlak onder C O R R E O S bovenaan de zegels (*afb.22*).

Afb.22

Op de latere stroken 2003-2005 kwamen links naast de waarde wel de letters URG voor, Die staan voor URGENTE = spoedbestelling (afb23 met dank aan Josep Jové, Tarragona ESP).

Afb.23

Tenslotte staat de landkaart van Spanje niet alleen op automaatzegels, maar de Spaanse Post heeft ter stimulering van het toerisme in 2012 ook gewone getande postzegels uitgegeven met de opdruk TURISMO. Zo komen alle verzamelaars een beetje aan hun trekken (afb.24).

Afb.24